

Մ Ա Յ Ր Ա Թ Ո Ւ Ո Ւ Մ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 6-ԻՆ ՄԱՅՐ ԱԹՈՒԻ միաբանական ընդհանուր սեղանատանը բարեհաճեց հաշել Վեհափառ Հայրապետը, ընկերակցությամբ հյուր սրբազանների՝ գերաշնորհ՝ Տ. Եղիշե արքեպիսկոպոս Տերտերյանի, գերաշնորհ՝ Տ. Սիրոն արքեպիսկոպոս Մանուկյանի և բարձրապատիվ՝ Տ. Ծահն վարդապետ Աճեմյանի, Միաբանական սեղանին մասնակցում էին Մայր Աթոռի ամբողջ միաբանությունը, Հոգևոր Ճեմարանի դասախոսական կադմբ, ուսանողությունը և փանքի պաշտոնեությունը։ Սեղանը օրհնեց Վեհափառը։ Ծաշին մատուցվեց հայկական ավանդական «հերիսա»-ն։

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 12—17 ՕՐԵՐԻՆ, գերաշնորհ՝ Տ. Եղիշե արքեպիսկոպոս Տերտերյանը, ընկերակցությամբ Տ. Ծահն վարդապետ Աճեմյանի և Մայր Աթոռի դիվանապետ պ. Շ. Առաքելյանի, այցելեց Թբիլիսի, Սանահին, Ալավերդի և Անան։ Սրբազանը լավազույն տպավորություններով վերադարձավ Մայր Աթոռ հոկտեմբերի 17-ին։

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 13-ԻՆ, ԾԱՔԱԹ, «Տօն Սրբոց Թարգմանչաց վարդապետացն մերոց» և «յիշատակի դիտի նշանագրացն Հայոց և թարգմանութեան Ս. Գրոց»։ Մայր Տաճարում պատարագեց և քարոզեց արժանապատիվ Տ. Ռուբեն քահանա Մարտիրոսյանը, «Որք զարդարեցին տնօրինարար զիմաստս անեղին» բնաբանով։ Քարոզիչ հայրը վեր հանեց թարգմանիչ վարդապետների կատարած հայրենանվեր, մշակութային գործը և շեշտեց նրանց դերը հայ դրականության ստեղծման և զարգացման գործում։ Նա սրտագին կոչարեց միշտ վառ պահել թարգմանիչ վարդապետների խնկելի հիշատակը և հետագա բերնդին ավանդել նրանցից մեկ ժառանգ

մնացած հայրենասիրության և հավատի շահը։

Սուրբ պատարագին ներկա էր Վեհափառ Հայրապետը։

Թարգմանչաց ազգային-եկեղեցական տոնի օրը փակ էր Հոգևոր Ճեմարանը։

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 14-ԻՆ, ԿԻՐԱԿԻ, սուրբ պատարագ մատուցվեց Մայր Տաճարում։ Պատարագիչն էր հոգեշնորհ Տ. Խորեն վարդապետ Էլուշյանը։ «Հայր մեր»-ի ժամանակ հայր սուրբը խոսեց «Այրի կնոջ երկու լուծա»-յի մասին, բացատրելով սրտից բխած նվերների մեծ արժեքը և դատապարտելով իր ցույց մարդկան հղած նվերներն ու ողորմությունները։ Հայր սուրբը վերջում մաղթեց, որ Հայ եկեղեցուն և Ս. Էջմիածնի ծաղկման համար տրված նվերները, այրի կնոջ լուծաների նման, ընդունելի լինեն Երկնավոր Հոր առաջ։

Սուրբ պատարագին ներկա էր նաև Վեհափառ Հայրապետը։

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 21-ԻՆ, ԿԻՐԱԿԻ, Մայր Տաճարում մատուցվեց սուրբ պատարագ։ Պատարագիչն էր հոգեշնորհ Տ. Եղիշե վարդապետ Սարգսյանը։ Պատարագին ներկա էին Վեհափառ Հայրապետը և հյուրարար Մայր Աթոռ ժամանած գերաշնորհ՝ Տ. Եղիշե արքեպիսկոպոս Տերտերյանը, ինչպես նաև բարձրապատիվ Տ. Ծահն վարդապետ Աճեմյանը։ Գերաշնորհ Տ. Սահակ արքեպիսկոպոս Տեր-Հովհաննիսյանը «Հայր մեր»-ի ժամանակ խոսեց Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի նախկին անդամ, հանգուցյալ Ստեփան Կամսարականի մահվան առաջին տարեիցի առթիվ, նրա կյանքի և գործունեության մասին։ Հետո բարձրապատիվ Տ. Ծահն վարդապետը հավատացյալ ժողովրդին հաղորդեց Երուսաղեմի միաբան գերաշնորհ Տ. Պարգե

հայկական պրոպագանդայի անհանկուտակ մահ-
վան գույժը Ապա նա խոսեց հանդուգժալ
Պարզեց սրբազանի կյանքի և գործունեության
մասին ու հանդիստ մաղթեց նրա հոգուն:

Աուրք պատարագից հետո Նորին Ս. Օծու-
թյուն Վեհափառ Հայրապետի նախադասու-
թյամբ, կատարվեց հոգեհանգիստ, դերա-
շմոր՝ Տ. Պարզե և պիսիսպոսի և Սահփառ
կամարակների հիշատակին նվիրված:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 28-ԻՆ, ԿԻՐԱԿԻ, սուրբ պա-
տարագ մատուցվեց Մայր Տաճարում հավա-
տացյալների խոստ ընդմուծյալ ներկայու-
թյամբ, Պատարագից Անթիլաթի միարան
Տ. Շահն վարդապետը: Աուրք պատարագին
ներկա էր Վեհափառ Հայրապետը:

ԱՅՅԵԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ՇՎԵԴԻԱՅԻ ՌԻԳՍԻՆ
ԳԻ Կոնստիտուցիոն հանձնաժողովի նախա-
գահ և հոգևոր հովիվ Հ. Հայկեր, իր երկու
դուստրերի հետ, այցելեց Մայր Աթոռ Ս.
Էջմիածին: Հարգելի հյուրերը եղան Մայր
Տաճարում, ապա եկեղեցա-հնագիտական
թանգարանում: Հոգևոր հովիվ Հ. Հայկեր
յանակացավ ծանոթանալ Հոգևոր Ճեմարանի
կյանքին և ուսումնական ծրագրերին: Նա
այցելեց Ճեմարանի դասարանները, ներկա
եղավ դասերին: Հարգելի հյուրը այցելեց
նաև միարանական խոցերը: Ապա Վեհա-
փառ Հայրապետը ընդունեց Հ. Հայկերին և
նրա հետ զրույց ունեցավ: Վեհափառ Հայ-
րապետը Իր զրույցի ժամանակ խոսեց ընդ-
հանրապես Հայաստանյայց Առաքելական
եկեղեցու և մասնավորաբար Ս. Էջմիածնի
հայ ժողովրդի պատմության մեջ կատարած
երթի մասին: Վերապատվելի Հայկերը հետա-
բերքովեց Հայ եկեղեցու այժմյան կյանքով,
ծանոթացավ Վեհափառ Հայրապետի վա-
նական-վարչական, մշակութային և կազմա-
կերպչական աշխատանքներին և ծրագրե-
րին: Զրույցի վերջում Հ. Հայկերը շնորհա-
կալություն հայտնեց սրտագին ընդունելու-
թյան համար և մաղթեց Մայր Աթոռ Ս. Էջ-
միածնին բարգավաճում և կենսունակու-
թյուն՝ ի փառս քրիստոնեական աշխարհին
և հայ ժողովրդին:

Վերապատվելի Հայկերը անմոռանալի հու-
շերով և տպավորություններով բաժանվեց
Վեհափառ Հայրապետից և Մայր Աթոռից:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 11-ԻՆ Ս. ԷԶՄԻԱՍԻՆ այցե-
լեց Չինաստանի Կինեմատոգրաֆիայի աշ-

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ, ՉՈՐԵՐՇԱՐՔԻ, Վե-
հափառ Հայրապետի դահակություն հան-
դիսություններին մասնակցելուց և շուրջ մեկ
ամիս Մայր Աթոռում հյուր մնալուց հետո
իր թեմը մեկնեց Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի
անդամ և Հարավային Ամերիկայի հայոց
Կաթողիկոսական պատվիրակ դերաշմոր՝
Տ. Սիոն արքեպիսկոպոս Մանուկյանը: Սիոն
սրբազանը հրաժեշտ առավ Վեհափառ Հայ-
րապետից, և Մայր Աթոռից բաժանվեց խա-
ղափառ տպավորություններով: Սրբազանին
հանապարհեցին հոգեշնորհ Տ. Մուշեղ, Տ.
Խորեն վարդապետները և Մայր Աթոռի տը-
նեսա-ֆինանսական կառավարչության պետ
պ. Հ. Սեդզարյանը:

խառնողների պատվիրակությունը, Չինական
ժողովրդական Ռեսպուբլիկայի Կուլտուրայի
մինիստրության Կինեմատոգրաֆիայի կենտ-
րոնական վարչության պետի տեղակալ պ.
Կառ Գենի ղեկավարությամբ: Այցելուների
խմբի մեջ էին Կինատրոնական վարչության
բաժնի պետ Լի Խունը, դերասաններ, դերա-
սանուհիներ, ռեժիսորներ և արվեստի աշ-
խատողներ: Հյուրերը եղան Հոգևոր Ճեմա-
րանում, այցելեցին դասասենյակները, հե-
տաբերքովեցին ավանդվող առարկաներով:
Նրանք եղան Մայր Տաճարում, Տաճարին
կից եկեղեցա-հնագիտական թանգարանում:
Այցելուները լավագույն տպավորությունե-
րով վերադարձան երևան:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 17-ԻՆ ՄԱՅՐ ԱԹՐՈՒ Ս. ԷԶ-
ՄԻԱՍԻՆ այցելեց Հարավսլավիայի գրողնե-
րի պատվիրակությունը: Հյուրերը եղան
Մայր Տաճարում, եկեղեցա-հնագիտական
թանգարանում, ծանոթացան վանքին, Ճե-
մարանին և միարանական կյանքին: Նրանք
հրաժեշտ առին Մայր Աթոռից իրենց հետ
տանելով անմոռանալի տպավորություններ:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 22-ԻՆ ՄԱՅՐ ԱԹՐՈՒ Ս. ԷԶ-
ՄԻԱՍԻՆ այցելեց Վլադիմիր Դեմեկրատա-
կան Ռեսպուբլիկայի նկարիչների պատվի-
րակությունը: Պատվիրակության կազմումն
էին հայտնի նկարիչներ Տրան Վան Կանը,
Նկուեկ Վան Տինը և Խունեն Վան Տունը:
Հյուրերը մեծապես հետաքրքրվեցին Մայր
Տաճարի մանրանկարչության արվեստով և
հարտարապետական շինվածքի առանձնա-

հատկությունները նրանք շնորհակալություն հայտնեցին ջերմ ընդունելության համար թանգարանի վարիչներին և մեկնեցին գոհունակությամբ:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 23-ԻՆ ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ Ս. ԷՋ-ՄԻԱՄԻՆ այցելեց Բիրմայի կուլտուրայի գործիչների պատվիրակությունը: Հյուրերը այցելեցին Հոգևոր Ճեմարանը, եղան Մայր Տաճարում, եկեղեցա-հնադիտական թանգարանում: Պատվիրակությանը զխափորում էր Բիրմայի էության հարմարության և կուլտուրայի միջնադարի պ. Ու Տուն Տինը: Պատվիրակության ընկերակցում էր ՍՍՌՄ-ում Բիրմական Միության արտակարգ ու լիազոր դեսպան պ. Ու Չինը: Պատվիրակությունը լավագույն տպավորություններով վերադարձավ Երևան:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 24-ԻՆ ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ Ս. ԷՋ-ՄԻԱՄԻՆ այցելեց ՍՍՌՄ Գիտությունների ակադեմիայի հսկական անդամ հարգեա Հովսեփ Օրբելին: Մեծանուն գիտնականին ուղեկցում էին Հայկական ՍՍՌ Գիտությունների ակադեմիայի գիտնականներ: Ակադեմիկոս Օրբելին եղավ Մայր Տաճարում և եկեղեցա-հնադիտական թանգարանի բոլոր բաժիններում ու դանձարանում, ճարտարա-

պետ Ա. Սահյանը մեծանուն հյուրին բացատրություններ տվեց Մայր Տաճարում կատարած պեղումների արդյունքների մասին: Այս վեհարանում նորին Ս. Օժուխյան վեհափառ Հայրապետը ընդունեց Հովսեփ Օրբելուն: Վեհափառ Հայրապետի և ակադեմիկոս Օրբելու միջև տեղի ունեցավ մտերմական զուլյու: Ակադեմիկոսը հետաքրքրվեց Ս. Էջմիածնի և վեհափառ Հայրապետի կյանքով ու գործունեությամբ, ծանոթացավ վեհափառ Հայրապետի ազգային և եկեղեցաշին ծրագրերին: Այս առթիվ վեհափառ Հայրապետը ակադեմիկոս Հ. Օրբելուն նվիրեց Դերենիկ Լախտիպյան Փոխտյանի հրատարակած «Հայաստան, բնաշխարհիկ այրում» և «Հայաստան, Անի այրում» նկարազարդ դրոշմը: Տեսակցության վերջում ակադեմիկոսը շնորհակալություն հայտնեց սիրալիր ընդունելության համար և հրաժեշտ ուղևորվեց վեհափառ Հայրապետից և Մայր Աթոսից:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 25-ԻՆ ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ Ս. ԷՋ-ՄԻԱՄԻՆ այցելեց Հայաստանում արխեպիսկոպոսի խորհրդակցության մասնակցած 150 հոգուց բաղկացած արխեպիսկոպոսի մի խումբ: Գլխավորները եղան Մայր Տաճարում և թանգարանում, ծանոթացան Մայր Տաճարի ներսում տարվող պեղումների արդյունքներին: Հյուրերը Մայր Աթոսից մեկնեցին լավագույն տպավորություններով:

